

ВІКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА КІЛЬКІСНИХ І ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ У ЗМАГАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ БАСКЕТБОЛІСТІВ 13-14 РОКІВ

Наталя НЕСТЕРЕНКО

Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту

Постанова проблеми. Аналіз останніх досліджень та публікацій. Процес цілеспрямованого удосконалювання всіх сторін підготовленості, як і цілеспрямований розвиток окремих рухових здібностей, з неминучістю спирається на системне удосконалення структури змагальної діяльності. Аналіз характерних рис ігрових дій, техніко-тактичних прийомів у нападі і захисті, вивчення якісної і кількісної залежності між змагальною діяльністю з показниками фізичної, технічної, тактичної й іншої сторін підготовленості, є важливим напрямком наукових досліджень в удосконалюванні тренувального процесу юних баскетболістів.

Структуру змагальної діяльності варто розглядати як сукупність техніко-тактичних прийомів, операцій, об'єднаних у цілісну систему результативних дій. При аналізі, насамперед, варто виділити елементний набір техніко-тактичних дій у грі баскетболістів і уміння застосовувати їх ефективно з урахуванням ігрових ситуацій.

У науково-методичній літературі по баскетболу рекомендуються різні підходи до аналізу гри. Багато, яких відображено в модельних характеристиках змагальної діяльності команд. Змагальні дії баскетболістів пов'язані з виконанням технічних прийомів нападу і захисті переважно зі стрибком, що вимагає винятково високого розвитку силових здібностей спортсмена. З віком і підвищенням рівня підготовки в загальному обсязі змагальної діяльності збільшується значущість швидкісних дій, структурно пов'язаних із проявом стрибків, де проявляються швидкісно-силові здібності. Ряд авторів [4, 5], досліджуючи характер змагальної діяльності баскетболістів 12-17 років, відзначають, що стрибки, поряд зі швидким бігом, займають одне з головних місць в ігрових рухах і змагальна стрибкова активність баскетболістів багато в чому пов'язана з розвитком швидкісно-силових здібностей юнаків. Разом з тим, у практичних рекомендацій авторів в основі лежить врахування тренувальних навантажень у стрибкових вправах. Пропоновані тренувальні швидкісно-силової спрямованості у баскетболістів 13-14 років не пов'язані з характером ігрової стрибкової активності юних спортсменів, і головне показники навантажень у стрибкових завданнях не враховують особливості і характер змагальної діяльності юних баскетболістів.

Разом з тим, при аналізі науково-методичної літератури виявлено, що більшість досліджуваних робіт характеризують кількісні показники змагальної діяльності досліджуваних баскетболістів (К.В.Борисов, В.В.Двоеглазов; Л.Ю.Поплавский), в якому ступені відображені дані про структуру й ефективність гри баскетболістів-юнаків. Останнє і визначило необхідність додаткового вивчення кількісних показників змагальної діяльності баскетболістів

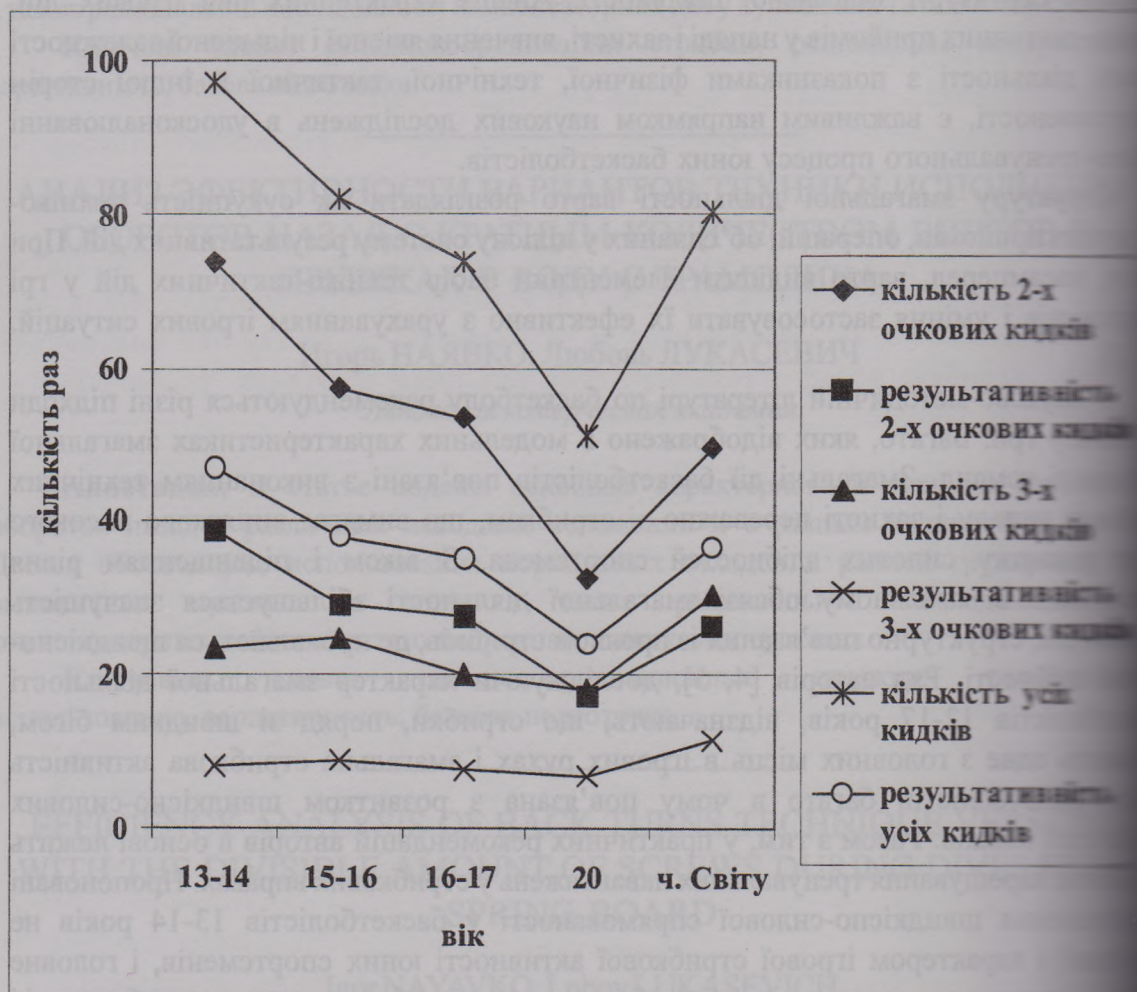
що характеризує актуальність нашої наукової праці.

Завдання дослідження:

1. Виявити вікову характеристику кількісних і якісних показників баскетболістів 13-14 років у змагальній діяльності.
2. Вивчити тенденції розвитку й удосконалення командної змагальної діяльності баскетболістів 13-14 років.

Для вирішення цих завдань були використані наступні методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення літературних джерел, методи педагогічного спостереження за ефективністю ігрової діяльності, методи математичної статистики.

Методика дослідження: для виявлення вікової динаміки кількісних і якісних показників юних баскетболістів 13-14 років ми використовували педагогічне спостереження за змагальною діяльністю і робили аналіз протоколів змагань.

Вік	Кількість 2-х очкових кидків	Результативність 2-х очкових кидків	Кількість 3-х очкових кидків	Результативність 3-х очкових кидків	Кількість усіх кидків	Результативність усіх кидків
13-14	73,67	38,92	23,42	8,00	97,06	40,19
15-16	57,19	29,25	24,72	8,94	82,00	33,11
16-17	53,34	27,54	20,14	7,54	73,74	30,11
20	32,67	17,08	17,92	6,78	51,00	23,88
ч. світу	49,56	26,19	30,50	11,56	80,11	30,11

Рис. 1. Вікова характеристика кількісних і якісних показників у змагальній діяльності юних баскетболістів.

педагогічному спостереженні приймали участь 66 гравців різного ігрового амплуа 13-14 років на змаганнях ДЮЛШ (дитяча юнацька ліга школярів) і на Всеукраїнській спартакіаді серед школярів цього віку, на чемпіонаті Європи 2004р., що проходив у Португалії, спостерігали за гравцями 16-17 років, на чемпіонаті Європи 2004р., що проходив у Італії – 19-20 років, з архіву Чемпіонату Світу 2002р. брали результати змагань 16 команд, серед професіоналів. Робили порівняльний аналіз ігрових показників юних баскетболістів з кваліфікованими баскетболістами.

Результати дослідження та їх обговорення. Порівняльна динаміка кількох командних показників змагальної діяльності юних та кваліфікованих баскетболістів, отримана при аналізі технічних протоколів змагань, указує на те, що

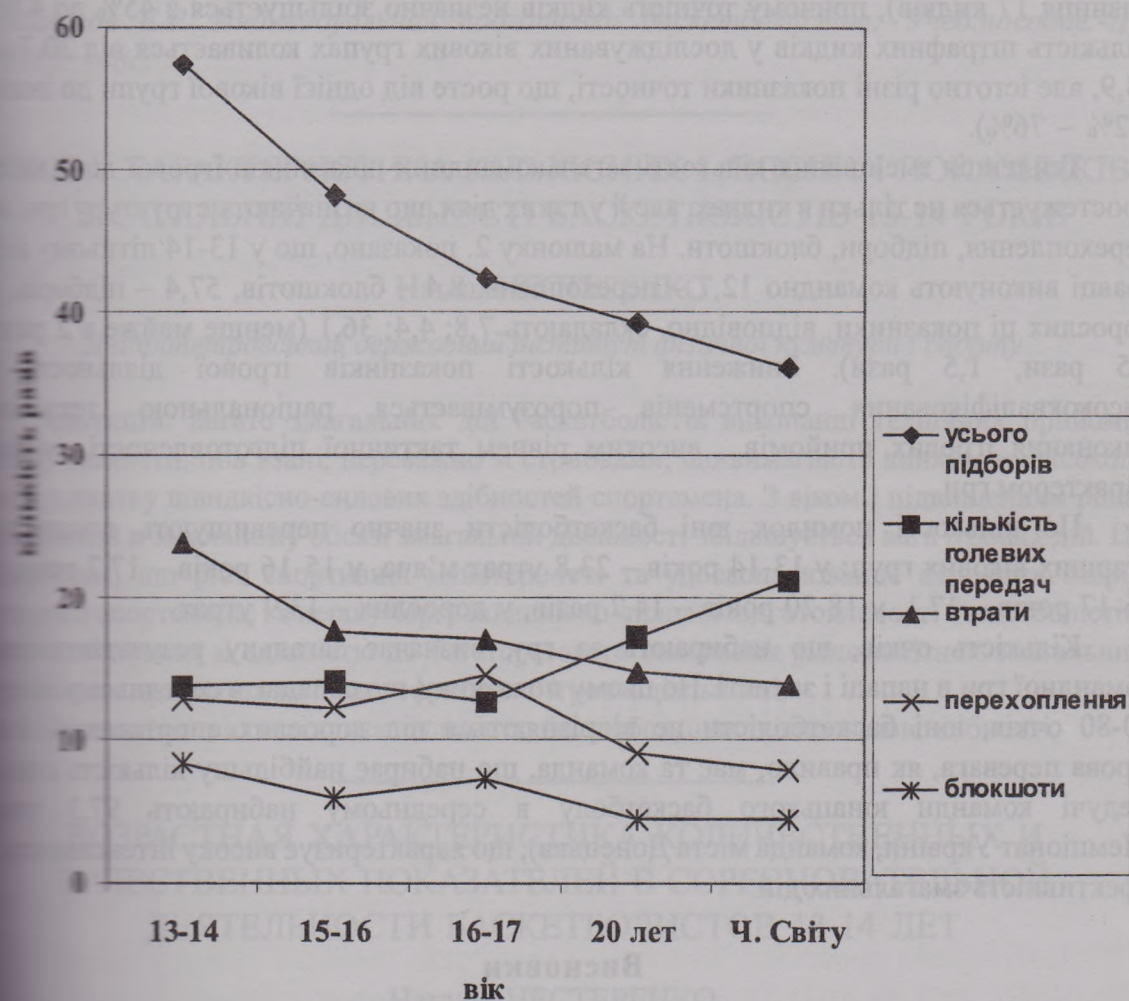

рис. 2. Висока характеристика виконання технічних прийомів у змагальної діяльності баскетболістів 13-14 років.

кількісний і якісний склад елементів, виконуваних у грі з віком і ростом спортивної майстерності змінюється. Так при виконанні кидків м'яча у кошик, спостерігається тенденція зниження кількості виконуваних кидків за гру і 2-х очкових кидків. Поступове збільшення кидків з далеких дистанцій. Юні баскетболісти 13-14 років (мал. 1), переважно атакують кільце з ближніх і середніх дистанцій, у середньому 7,3 рази, на Чемпіонаті Європи по баскетболу 15-16 років, цей показник склав 57,2; 16-17 років – 53,3, а на Чемпіонаті Світу у чоловіків – 49,6. (показники брали за 8 ігор). Результативність, що залежить від кількості виконаних кидків, також знижується з віком помітно змінюється показник результативності 3-х очкових кидків – з 8,0 рази у баскетболістів 13-14 років до 11,6 у дорослих спортсменів, їх точність відповідно змінюється з 29% до 37%. Показник кидків із гри, що є сумою 2-х і 3-х очкових кидків, складає в гравців 13-14 років 97,1, у кваліфікованих баскетболістів 16-17 років (різниця 17 кидків), причому точність кидків незначно збільшується з 45% до 47%. Кількість штрафних кидків у досліджуваних вікових групах коливається від 20,7 до 33,9, але істотно різні показники точності, що росте від однієї вікової групи до іншої (62% – 76%).

Тенденція зменшення кількості загальнокомандних показників ігрової діяльності простежується не тільки в кидках, але й у таких діях, що визначають структуру гри: перехоплення, підбори, блокшоти. На малюнку 2. показано, що у 13-14 літньому віці гравці виконують командно 12,7 – перехоплень, 8,4 – блокшотів, 57,4 – підборів. У дорослих ці показники, відповідно, складають 7,8; 4,4; 36,1 (менше майже в 2 рази, 1,5 рази, 1,5 рази). Зниження кількості показників ігрової діяльності висококваліфікованих спортсменів порозумівається раціональною технікою виконання ігрових прийомів, високим рівнем тактичної підготовленості, індивідуальним характером гри.

По кількості помилок юні баскетболісти значно перевищують показники старших вікових груп: у 13-14 років – 23,8 утрат м'яча, у 15-16 років – 17,7 рази, у 16-17 років – 17,1, у 18-20 років – 14,7 разів, у дорослих – 13,9 утрат.

Кількість очків, що набирають за гру, визначає загальну результативність командної гри в нападі і захисті. По цьому показнику, що складає в середньому 70-80 очків, юні баскетболісти не відрізняються від дорослих спортсменів. На ігрову перевагу, як правило, має та команда, що набирає найбільшу кількість очків. Ведучі команди юнацького баскетболу в середньому набирають 97,3 очків (Чемпіонат України, команда міста Донецька), що характеризує високу інтенсивність і ефективність змагальних дій.

Висновки

У ході дослідження змагальної діяльності юних баскетболістів 13-14 років встановлено, що:

1. Визначальними елементами гри для зазначеного віку є кількість кидків із ближніх і середніх дистанцій, кількість підборів, перехоплень, результативних передач.
2. Для кваліфікованих спортсменів першорядне значення мають техніка виконання різних кидків: 2-х очкових, 3-х очкових, кидків із гри, результативність штрафних кидків.
3. Визначені якісні і кількісні елементи командної змагальної діяльності юних баскетболістів 13-14 років.

Література

1. Андрюшенко Л.Б. Специальная подготовка юных баскетболисток к соревновательной деятельности в командах высшей лиги в группах высшего спортивного мастерства: Автореф.дис. ...канд.пед.наук.- М.,1988.-24с.
2. Борисов К.В. Предсоревновательная подготовка квалифицированных баскетболистов: Автореф.дис. ...канд.пед.наук.-Л.,1983.-24с.
3. Дюоглазов В.В. Диагностика соревновательной деятельности и разработка игровых модельных характеристик баскетболистов: Автореф.дис. ...канд.пед.наук. – Омск, 1989. -15с.
4. Бабушкин В.З. Исследование средств и методов повышения эффективных игровых действий юных баскетболистов: Автореф.дис. ...канд.пед.наук.-М., 1971.-19с.
5. Есентов Е.Р. Индивидуальная подготовка баскетболистов: Учеб.пособие.-Л., 1975. -48с.

ВІКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА КІЛЬКІСНИХ І ЯКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ У ЗМАГАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ БАСКЕТБОЛІСТІВ 13-14 РОКІВ

Наталя НЕСТЕРЕНКО

Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту

Анотація. Багато змагальних дій баскетболістів виконанні технічних прийомів нападу і захисти, пов'язані, переважно зі стрибками, що вимагають винятково високого рівня розвитку швидкісно-силових здібностей спортсмена. З віком і підвищенням рівня кваліфікації в загальному обсязі змагальній діяльності збільшується вага ігрових дій. Це свідчить про те, що ріст спортивної майстерності та удосконалювання основних сторін техніки спортсмена, і в першу чергу швидкісно-силової підготовленості баскетболістів, пов'язувати зі здатністю до багаторазового виконання різноманітних змагальних дій, що приводить до більш ефективної ігрової діяльності.

Ключові слова: змагальна діяльність, баскетбол, швидкісно-силові здібності.

ВОЗРАСТНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА КОЛИЧЕСТВЕННЫХ И КАЧЕСТВЕННЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ В СОРЕВНОВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БАСКЕТБОЛИСТОВ 13-14 ЛЕТ

Наталя НЕСТЕРЕНКО

Днепропетровский государственный институт физической культуры и спорта

Аннотация. Многие соревновательные действия баскетболистов связаны с совершенствованием технических приемов нападения и защиты преимущественно с прыжком, который требует исключительно высокого уровня развития скоростно-силовых способностей спортсмена. С возрастом и повышением квалификации в общем объеме соревновательной деятельности увеличивается вес игровых действий. Это свидетельствует, что рост спортивного мастерства на фоне совершенствования основных сторон техники спортсмена, и в первую очередь скоростно-силовой подготовленности

баскетболістів, следует связывать со способностью к многократному выполнению разнообразных соревновательных прыжков, что приводит, в конечном итоге, к более эффективной игровой деятельности.

Ключевые слова: соревновательная деятельность, баскетбол, скоростно-силовые способности.

THE AGE CHARACTERISTIC QUANTITATIVE AND QUALITY INDICATORS IN COMPETITIVE ACTIVITY OF YOUNG BASKETBALL PLAYERS OF 13-14 YEARS

Natalia NESTERENKO

The Dnipropetrovs'k state institute of physical culture and sports

Abstract. Many competitive actions of basketball players are connected with performance techniques of an attack and protection mainly with a jump that demands exclusively high level of level of speed and force abilities of the sportsman. With the years and improvement of professional skills amount of competitive activity the weight of game actions increases. It emphasizes, that growth of force readiness of basketball players, it is necessary to connect with ability to repeated performance various competitive jumps that leads, finally, more effective game activity.

Keywords: competitive activity, basketball, speed-power abilities.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ КОНТРОЛЮ ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ДІТЕЙ ВІКОМ 7 – 9 РОКІВ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ СПОРТИВНИМИ ТАНЦЯМИ

Тарас ОСАДЦІВ

Львівський державний інститут фізичної культури

Постановка проблеми. Контроль – невід'ємна складова процесу підготовки будь якого виду спорту[1,2]. Використання даних контролю дозволяє оптимізувати процес підготовки до змагальної діяльності, коректувати зміст навчально-тренувального процесу. У спортивних танцях розроблені критерії, контроль яких визначає ефективність навчально-тренувального процесу на різних етапах спортивного удосконалення[4].

Паралельне застосування етапного, поточного і оперативного видів контролю в процесі підготовки танцюристів, використання педагогічних, психологічних і медико-біологічних показників для всебічної підготовки спортсменів – це ключ для досягнення високих спортивних результатів[3].